

Audiitortegevuse seaduse muutmise

seaduseelnõu väljatöötamise kavatsus

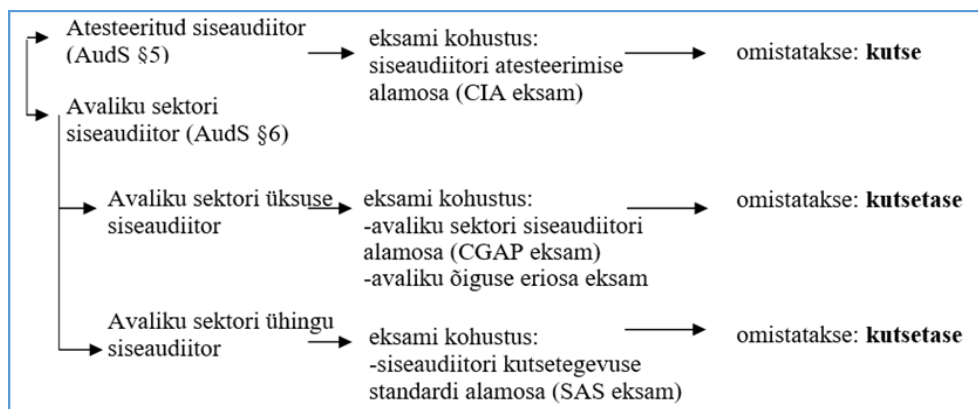
Sisukord

I. Probleem, sihtrühm ja eesmärk	1
II. Hetkeolukord, uuringud ja analüüsid	3
III. Probleemi võimalikud mitteregulatiivsed lahendused	4
IV. Probleemi võimalikud regulatiivsed lahendused	5
V. Regulatiivsete võimaluste mõjude eelanalüüs ja mõju olulisus	7
VI. Kavandatud õiguslik regulatsioon ja selle väljatöötamise tegevuskava	12

I. Probleem, sihtrühm ja eesmärk

1. Probleemi kirjeldus ja selle tekke põhjus

Kehtivas Audiitortegevuse seaduses (AudS) on siseaudiitori kutse erinevad tasemed sätestatud kahetasemelise struktuurina:

Nagu jooniselt näha, on kohalike eksamite asemel praktikas atesteeritud siseaudiitori ja avaliku sektori üksuse siseaudiitori kutse-/taseme omistamine toimunud IIA poolt väljastatud rahvusvaheliste sertifikaatide tunnustamisena. Selline võimalus nähti ette juba AudS-i loomisel ([seletuskirjas](#)):

„Kutseeksami siseaudiitori eriosa alamosaga sarnase eksami sooritanud või välisriigis siseaudiitori kutsetegevusealase kvalifikatsiooni omandanud isik võib Rahandusministeeriumilt taotleda selle tulemuse tunnustamist kutseeksami siseaudiitori eriosa alamosa sooritamisenä. Kutseeksami korras siseaudiitori avaliku sektori siseaudiitori alamosa ja siseaudiitori atesteerimise alamosa sätestamisel võib lähtuda rahvusvaheliselt tunnustatud siseaudiitorite organisatsiooni soovitudest, nõuetest ja printsiipidest. Üheks võimalikuks rahvusvaheliselt tunnustatud siseaudiitorite organisatsiooniks võib olla IIA. Sellisel juhul oleks võimalik kaaluda avaliku sektori siseaudiitori alamosa ühildamist IIA poolt ettevalmistatud atesteeritud avaliku sektori siseaudiitori (Certified Government Auditing Professional) testiga (CGAP-test) ja siseaudiitori atesteerimise alamosa ühildamist CIA (Certified Internal Auditor) testiga“.

Nii atesteeritud siseaudiitori kutse aluseks (valdavalt) oleva [Rahvusvahelise Siseaudiitorite Instituudi](#) (IIA) poolt väljastatava CIA sertifikaadi ([Certified Internal Auditor](#)) kui ka avaliku sektori üksuse siseaudiitori kutsetaseme aluseks olnud CGAP-i sertifikaadi ([Certified Government Auditing Professional](#)) eksameid sai sooritada ainult IIA elektroonilises eksamisüsteemis, perioodil 2011-2021 oli CGAP-i eksamit paralleelselt võimalik teha ka eesti keeles.

2022.a. juuni alguse seisuga oli Eesti Siseaudiitorite Ühingu (ESAÜ, IIA allharu) liikmete nimekirjas 50 CIA ja 75 CGAP-i sertifikaadi omanikku ning Audiitortegevuse Portaali (ATP) tunnustatud siseaudiitorite registris 61 kehtivat atesteeritud siseaudiitori kutset ja 69 avaliku sektori üksuse siseaudiitori kutsetaset omavat isikut.

Avaliku sektori ühingu siseaudiitori kutsetase on siseriikliku eksami tulemuste alusel omistatud neljale spetsialistile.

Lisaks loetletutele on Eestis teadaolevalt ka nii CIA kui CGAP-i sertifikaatide omanikke, kes kummaski andmebaasis ei kajastu.

PROBLEEMI TEKKEPÕHJUS :

Rahvusvahelise Siseaudiitorite Instituut lõpetas avaliku sektori üksuse siseaudiitori kutsetaseme aluseks oleva CGAP-i sertifikaadi väljastamise alates 01.07.2021; taotluste esitamine CGAPi eksami sooritamiseks (sh eesti keeles) lõppes juba [31.12.2018](#). Kadunud CGAPi asemele pole IIA-s avaliku sektori siseaudiitorite pädevuse tunnustamiseks sobivat süsteemi loodud ja kuna Eestis CGAP-ile analoogset eksamit hetkel pole, siis ei ole juba mõnda aega olnud võimalik mitte kellelegi omistada avaliku sektori üksuse siseaudiitori kutsetaset.

Probleemi tekkepõhjus on tuvastatud [IIA teavituse](#) alusel:

Alates 01.07.2021 lõpetas IIA Eesti avaliku sektori siseaudiitori kutsetaseme aluseks olnud CGAP-sertifikaadi väljastamise. Olemasolevate CGAP-i sertifikaatide kehtivus jätkub enesetäiendamise ja aruandlusnõuete täitmisel tähtajatult.

PROBLEEM 1: Avalikul sektoril on keeruline leida kehtivas AudS-is nõutud kutsetasemega siseaudiitoreid

AudS § 74 kohaselt peab kutsetegevuseks avaliku sektori üksuse ja/või ühinguga sõlmitava lepingu teenuse osutaja poolne ja siseaudiitori aruande allkirjastaja olema kas avaliku sektori üksuse siseaudiitor või atesteeritud siseaudiitor.

AudS § 75. kohaselt on avaliku sektori üksuses õigus siseaudiitori kutsetegevusega iseseisvalt tegeleda üksnes avaliku sektori üksuse siseaudiitoril või atesteeritud siseaudiitoril.

Kuna Eestil ei ole avaliku sektori üksuse siseaudiitorite pädevuse tunnustamiseks oma kohalikku eksamit ja kuna IIA ei ole CGAPi asemele uut lahendust pakkunud, siis on oht, et olemasolevad avaliku sektori siseaudiitorid (sh CGAP-i omajad) ei pruugi tulevikus katta avaliku sektori vajadust tunnustatud siseauditi spetsialistide järele - uusi sertifitseeritud spetsialiste ei saa senisel moel juurde tulla, kehtiva sertifikaadi omanikud aga lahkuvad kutsealast eri põhjustel.

PROBLEEM 2: Kehtivas AudS-is sätestatud siseaudiitorite kutsete struktuur on ebamõistlikult keerukas

Audiitortegevuse seadusega kehtestatud siseaudiitori kutsete kahetasemeline struktuur (vt lk.1), mille kohaselt avaliku sektori siseaudiitori kutse jaguneb omakorda avaliku sektori üksuse ja avaliku sektori ühingu siseaudiitori kutsetasemeteks, pole praktikas end õigustanud – tegevuspiirangutest tulenevalt on avaliku sektori ühingu siseaudiitori kutsetaset seaduse vastuvõtmisest (2010. aastal) alates omistatud ainult neljale spetsialistile, mis näitab nõudluse/vajaduse puudumist sellise kutsetaseme järele.

Kohasem on luua vandeaudiitoritega sarnane kahe kutse süsteem:

- atesteeritud siseaudiitor ja
- avaliku sektori siseaudiitor.

Kahest kutsest koosnev jaotus muudab selgemaks ka siseaudiitorite kutsetegevuse valdkonnad. CGAP-i kadumisest tulenevalt on õige aeg see muudatus edaspidiseks sisse viia.

Siseaudiitori nõuded teistes seadustes

Nõue omada siseaudiitori kutsetegevuse korraldamisel teatud tüüpi organisatsioonis, kas atesteeritud siseaudiitori kutsega spetsialisti või kohustus järgida AudS-is atesteeritud siseaudiitori kohta sätestatud, on kirjas mitmes seaduses: nt [krediitiasutuste seadus](#), [kindlustustegevuse seadus](#), [makseasutuste ja e-raha asutuste seadus](#), [väärtpaberituruse seadus](#), [rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadus](#).

Kuna siseaudiitorile esitatavad üldised kutsenõuded ja kutse saamine on AudS-s ning eriseadustest tulenevad üksnes vastava valdkonna jaoks spetsiifilised täiendused, mida antud VTK-ga ei muudeta, siis ei ole vaja eriseadusi muuta.

2. Sihtrühm

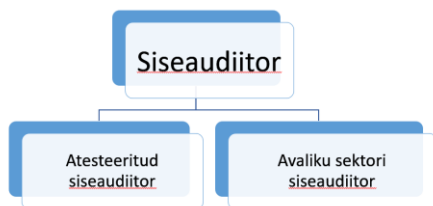
Kavandatavad AudS-i muudatused mõjutavad eelkõige ja peamiselt avaliku sektori siseauditit ja nende asutuste praegusi ja tulevase palgalisi siseaudiitoreid ning neile asutustele lepingu alusel siseauditeerimise teenuse osutajaid. Eesti avaliku sektori siseauditi üksustes töötas 2021. aastal kokku umbes sadakond töötajat, kellest napilt veerand omas avaliku sektori siseaudiitori kutsetaset või atesteeritud siseaudiitori kutset. 14-s avaliku sektori organisatsioonis osteti siseauditi teenust sisse suurtelt audiitorfirmadelt, sisekontrolöri ametinimetust kandis umbes 40 inimest. Ühel täidesaatva riigivõimu asutusel oli nõue „Avaliku sektori üksuses võib siseaudiitori kutsetegevusega iseseisvalt tegeleda üksnes avaliku sektori üksuse siseaudiitor või atesteeritud siseaudiitor“ kaetud supervisiooni teenuse lepinguga.

3. Eesmärk ja saavutatava olukorra kirjeldus

Euroopa Liidu ootuste kohaselt tagab avalikus sektoris tugeva finantsjuhtimis- ja kontrollisüsteemi mõjus siseaudit, mis annab sõltumatu kindlustandva arvamuse sisekontrollisüsteemi toimimise tõhususe kohta ja aitab maandada organisatsiooni riske. Selliste ootuste täitmiseks on oluline, et siseaudiitori kutsetegevus oleks usaldusväärne ja kvaliteetne ning auditi meeskondades töötaksid pädevad, tunnustatud siseaudiitorid.

Kavandatavad seadusemuudatused on suunatud siseaudiitori kutsetegevuse ajakohastamisele ning kohandamisele muutunud oludega. Peamised eelnõuga saavutatavad tulemused:

- Juba omistatud siseaudiitori kutsed ja -tasemed jäävad edasi kehtima seni, kuni täidetakse kutse säilitamise nõudeid: kohustuslik arv tunde enesetäiendamise koolitusi, iga-aastane tegevusaruanne Rahandusministeeriumile.
- Muudetakse siseaudiitori kutsete struktuuri: uue struktuuri kohaselt ei omistata enam avaliku sektori üksuse ja ühingu siseaudiitori kutsetasemeid, jäävad atesteeritud siseaudiitori ja avaliku sektori siseaudiitori kutsed:

- Kujundatakse sobivaim uus lahendus avaliku sektori siseaudiitori kutse sisustamiseks – variandid lk. 6.
- Audiitortegevuse seaduse § 67-st eemaldatakse nõue [kohustusliku täiendusõppe koolitusi](#) audiitorkogu või siseaudiitorite kutsekomisjoni (SAKK) poolt tunnustada.

II. Hetkeolukord, uuringud ja analüüsid

4. Kehtiv regulatsioon, seotud strateegiad ja arengukavad

Valdkond baseerub [audiitortegevuse seadusele](#), täidesaatva riigivõimu asutustes ka [Vabariigi Valitsuse seadusele](#) (ptk 6¹ SISEKONTROLL JA SISEAUDIITORI KUTSETEGEVUS), ja nende alusel kehtestatud määrustele:

- Rahandusministri 13. detsembri 2011. a määrus nr 57 [Siseaudiitori kutsetegevuse standardite kehtestamine](#)
- Vabariigi Valitsuse 4. oktoobri 2012. a määrus nr 79 [Täidesaatva riigivõimu asutuse siseauditeerimise üldeeskiri](#)
- Rahandusministri 15. juuli 2011. a määrus nr 39 [Kutseeksami kord](#)
- Rahandusministri 15. juuli 2019. a määrus nr 35 [Arvestusala eksperdi kutseeksami programm](#)
- Vabariigi Valitsuse 23. septembri 2010. a määrus nr 141 [Audiitortegevuse registri asutamine ja registri pidamise põhimäärus](#)

- Rahandusministri 08. juuli 2011. a määrus nr 38 [Siseaudiitori tegevusaruande vormi ning selle koostamise ja esitamise korra kehtestamine](#)
- Rahandusministri 07. juuli 2011. a määrus nr 35 [Vandeaudiitori või tunnustatud siseaudiitori juhendamisel praktiseerimise ning kutsealal tegutsemise tõendamise kord](#)

Eelarvestrateegias (RES) käsitleti siseauditit ja sisekontrolli koos eesmärkide ja tähtaegadega kuni aastani 2009. Viimases neist (RES 2009-2012) seati eesmärgiks tõsta riigisektori siseauditi kvaliteet vastavaks siseriiklikele ja rahvusvahelistele nõuetele, et oleks tagatud aktsepteeritava kindlustunde saavutamine Eesti ja Euroopa Liidu eelarvevahendite sihipärase ning tulemusliku kasutamise osas. **Üheski hilisemas RES-s pole siseaudit kajastamist leidnud.**

5. Tehtud uuringud

Eraldi uuringuid olukorra tuvastamiseks pole tehtud - audiitortevuse seaduse muutmise peamine põhjus täiendavaid uuringuid ei vajanud. Arusaam olemasolevatest probleemidest on kujunenud IIA-lt ja ESAÜ-lt saabunud informatsioonist, audiitortevuse registri andmetest ning täidesaatva riigivõimu asutuste siseauditi üksuste aruannetest.

6. Kaasatud osapooled

Ilmnenu probleemide võimalikke lahendusvariante on arutatud järgmiste osapooltega:

Siseaudiitorite kutsekomisjoni (SAKK)	siseaudiitorite kutsetevuse peamised nõuded avalikus sektoris; siseaudiitorite kutsetasemed
Eesti Siseaudiitorite Ühingu (ESAÜ) juhatus	siseauditi standardite järgimine, kvaliteedi tagamise ja täiustamise programm, sh välised kvaliteedihindamised
Ministeeriumite siseauditi üksuste juhid	kavandatavate muudatuste mõju
Riigikontroll	probleemid kehtivate seadusaktide nõuete täitmisega

III. Probleemi võimalikud mitteregulatiivsed lahendused

7. Kaalutud võimalikud mitteregulatiivsed lahendused

Avalikkuse teavitamine	JAH
Rahastuse suurendamine	EI
Mitte midagi tegemine ehk olemasoleva olukorra säilitamine	EI
Senise regulatsiooni parem rakendamine	JAH

7.1. Kaalutud võimalike mitteregulatiivsete lahenduste võrdlev analüüs

Meede	Poolt	Vastu
Avalikkuse teavitamine	Avalikkust tuleb muutunud olukorrast teavitada nägin. Seda on juba ka tehtud nt. ESAÜ poolt.	Pelgalt avalikkuse teavitamisest ei piisa, kui kehtiv praktika pole tekkinud olukorra tõttu enam tegelikkusele vastav.
Rahastuse suurendamine	Täiendav rahastus võimaldaks siseaudiitorite hindamiseks kasutada Eesti oma eksami-süsteemi.	Rahastuse suurendamine ei mõjuta olukorda, et CGAP-il põhinevat avaliku sektori siseaudiitori kutsetaset pole alates 01.07.2021. enam võimalik omistada (välja arvatud isikud, kes juba omavad kehtivat CGAP-i sertifikaati).
Olemasoleva olukorra säilitamine	Pooltargumendid puuduvad.	Kehtiv praktika pole muutunud olukorras enam adekvaatne – IIA ei väljasta enam seni avaliku sektori üksuse siseaudiitori kutse aluseks olnud CGAP-i sertifikaati.

Senise regulatsiooni parem rakendamine	Tuleb hakata Eestis avaliku sektori siseaudiitori eksameid korraldama ning kohalikke kutseid väljastama	Eesti seaduse parem rakendamine ei mõjuta IIA otsust lõpetada alates 01.07.2021. CGAP-i sertifikaatide väljastamine.
--	---	--

7.2. Järeldus mitteregulatiivse lahenduse sobimatuses

Avalikkuse teavitamine	Avalikkuse teavitamisest ei piisa, sest muutunud olukorra tõttu seaduse rakendamise senine praktika enam ei toimi.
Rahastamise suurendamine	Suurem rahastamine ei mõjuta olukorda, et CGAP-il põhinevat avaliku sektori siseaudiitori kutsetaset pole alates 01.07.2021. enam võimalik omistada. Küll on eeldatavalt tarvis lisaressurssi kohaliku siseaudiitori kutse kujundamiseks, sh sobiva eksami sisseseadmiseks.
Olemasoleva olukorra säilitamine	Kehtiv praktika pole muutunud olukorras enam adekvaatne: CGAP-i eksamit pole alates 01.07.2021. enam võimalik teha.
Kehtiva regulatsiooni parem rakendamine	Eesti seaduse parem rakendamine ei saa kuidagi mõjutada IIA otsust CGAP-i sertifikaatide väljastamine alates 01.07.2021. lõpetada. Järgal kutsetaseme nõudmisel nimetatakse olemasolevad siseaudiitorid lihtsalt ümber (nt. sisekontroörideks) – kaoks ka koolitus- ja aruandluskohustus (= eelarve sääst).

IV. Probleemi võimalikud regulatiivsed lahendused

8. Välisriigid, mille regulatiivseid valikuid probleemi lahendamiseks on analüüsitud või on kavas seaduseelnõu koostamisel analüüsida (koos põhjendusega)

Väljatöötamiskavatsuse koostamiseks on tutvutud põhjamaade (Taani, Soome, Norra) avaliku sektori siseauditi toimivuse kohta 2018.a. tehtud [uuringuga](#), samuti oleme uurinud Läti ja [Leedu](#) avaliku ja riigisektori siseauditi korraldust sätestavat seadusandlust ning tutvunud Euroopa Liidu soovitusetega avaliku sektori siseauditi korraldamiseks.

- ✓ Soomes puudub siseauditi riigisektoris siduv õiguslik alus - riigieelarve määrus ütleb vaid, et valitsus- ja ametiasutustes tuleb siseaudit korraldada juhul, kui selleks on põhjendatud vajadus. Hinnanguliselt on vähem kui 40% Soome avaliku sektori asutustest siseaudit korraldatud iseseisva üksusena. Samuti pole kuidagi sätestatud siseaudiitori sertifikaadi nõuet.
- ✓ Ka Taanis ja Norras pole riigisektori siseaudit seadusega sätestatud - ministeeriumitel on voli siseauditi sisseseadmise vajadust ise hinnata.
- ✓ Lätis on riigisektori siseauditi korraldus sätestatud eraldi [seadusega](#), milles on detailselt kirjas, millistes asutustes on siseaudit kohustuslik ja millistel on (määratud kriteeriumite alusel) kaalutusõigus siseauditi sisseseadmises. Üldine vastutus riigisektori siseauditi eest lasub riigisekretäril. Lätis tegutseb eraldi [haridusamet](#) riigiametnike väljaõpetamiseks, kus muuhulgas on võimalik omandada ka Läti kohalik siseaudiitori kutse.
- ✓ Mõnedes uuritud riikides (nt. Rootsi, Leedu) on siseaudit rakendatud tsentraliseeritult üle ministeeriumite. Eestis kujuneks selline lahendus sisuliselt riigikontrolliks nr. 2, mille üleriigilisel riskihinnangul põhinevasse tööplaani ei pruugi konkreetse ministeeriumi haldusala jaoks olulised/ riskantsed teemad enam mahtuda. See võib kaasa tuua mõjusalt maandamata riskide kuhjumise, probleemide lahendamise lükkumine võib kaasa tuua täiendava kulu.
- ✓ Mitmetes Euroopa riikides (nt Austria, Tšehhi, Ungari, Serbia, Horvaatia, Sloveenia) eelistatakse kas CIA sertifikaati või siseriiklikku siseaudiitori sertifikaati.

Käesoleva seadusemuudatuse põhjuseks olev Rahvusvahelise Siseaudiitorite Instituudi otsus lõpetada alates 01.07.2021. CGAP-i sertifikaatide väljastamine võib mõjutada siseauditi korraldust paljudes riikides kogu maailmas.

9. Regulatiivsete võimaluste kirjeldus

Audiitortevuse seaduse siseauditeerimist puudutavaid sätteid on tarvis muuta avaliku sektori siseaudiitori kutse edaspidiseks sisustamiseks.

NB! Kõikide käesolevas VTK-s käsitletavate lahendusvariantide puhul:

- jäävad olemasolevad siseaudiitori kutsed ja -tasemed nõuete täitmisel senisel moel kehtima. Uued reeglid mõjutavad vaid neid isikuid, kellele avaliku sektori siseaudiitori kutse omistatakse seadusemuudatuste jõustumise järgselt kohaliku eksami tulemuste alusel.
- seadusemuudatuse jõustumisest kahe aasta jooksul on võimalik kehtivat CGAP-i sertifikaati lasta tunnustada ning RHÕ mooduli eksami sooritamisel taotleda avaliku sektori üksuse siseaudiitori kutsetaset.

Võimalikest lahendusvariantidest väärivad arutamist järgmised:

- Variant 1: loobuda [AudS § 75](#) nõudest, et avaliku sektori (sh täidesaatva riigivõimu) asutuses siseaudiitori ülesandeid täitev isik peab üldse omama mingit siseaudiitori kutset/-taset - organisatsiooni juht otsustab ise, millise kompetentsiga töötajat siseauditi teostamiseks vajatakse. Praegu on nõue, et siseaudiitori kutsetevusega võib avaliku sektori asutuses iseseisvalt tegeleda üksnes kas avaliku sektori üksuse siseaudiitor või atesteeritud siseaudiitor.
- Variant 2: avaliku sektori asutuses iseseisvalt siseaudiitori kutsetevusega tegelejale ([AudS § 75](#) ja § 74 - [siseaudiitori aruande allkirjastajale](#)) panna üleminekuaja (kolm aastat) möödumisel kohustus omada atesteeritud siseaudiitori kutset (praegu võib see olla ka avaliku sektori üksuse siseaudiitor)
- Variant 3: sisustada avaliku sektori siseaudiitori kutse teisiti – asendada CGAP-i sertifikaadi tunnustamine edaspidi Eesti kohaliku siseaudiitori kutsetevuse standardite alamosa (SAS) eksamiga, mida on täiendatud riigi- ja haldusõiguse alamosa (RHÕ) mooduli ning sobivate osadega vandeaudiitorite eksami alamosadest (juhtimine, riskihaldus, infotehnoloogia).

10. Regulatiivsete võimaluste põhiseadusega ning Euroopa Liidu ja rahvusvahelise õigusega määratud raamid

Eesti Vabariigi [põhiseadus](#) ei käsitle siseauditeerimist ega siseaudiitori kutsetevuse korraldamist mitte mingil moel. Küll aga PS § 29. kohaselt „Eesti kodanikul on õigus vabalt valida tegevusala, elukutset ja töökohta. Seadus võib sätestada selle õiguse kasutamise tingimused ja korra“. AudS on seadus, milles kehtestatakse tingimused siseaudiitori kutse saamiseks või avaliku sektori siseaudiitorina töötamiseks.

Eesti õigusaktide väljatöötamisel ja kehtestamisel juhendatakse kutset esindavate rahvusvaheliste organisatsioonide poolt väljatöötatud ja kinnitatud põhimõtetest ja standarditest. Audiitortevuse seadusega siseaudiitori kutse saamiseks ja avaliku sektori siseaudiitorina töötamiseks tingimuste kehtestamisel on lähtutud Rahvusvahelise Siseaudiitorite Instituudi poolt väljatöötatud siseauditeerimise raampõhimõtetest.

Pole olemas rahvusvahelist ega Euroopa Liidu (EL) õigusnormi siseauditeerimise või siseaudiitorite kutsetevuse üldiseks korraldamiseks. On vaid [EL põhimõte](#)¹, et liikmesriikide avalikus sektoris peaks siseaudit toimima ja oma tegevuses peaks see juhenduma [Rahvusvahelise Siseaudiitorite Instituudi](#) (IIA) rahvusvahelistest kutsetevuse raampõhimõtetest ([International Professional Practices Framework](#) -

¹ Chapter 32 - Public internal financial control (PIFC), based upon the principle of decentralised managerial accountability, should apply across the entire public sector, and include the internal control of financial management of both national and EU funds. In particular, the acquis requires the existence of effective and transparent management systems, including accountability arrangements for the achievement of objectives; a **functionally independent internal audit**; and relevant organisational structures, including central co-ordination of PIFC development across the public sector.

IPPF) - siseauditi definitsioon, missioon, aluspõhimõtted, eetikakoodeks, standardid ning rakendussuunised.

Detailsemalt on nõuded siseauditile kui ühele võtmefunktsioonile EL direktiividega sätestatud finantssektoris (pangandus, kindlustus). Avaliku sektori siseaudiitoritele ei ole naabermaades (nt. Läti, Leedu, Soome) üldist sertifikaadi nõuet kehtestatud. Mõned reeglid on seatud riigisektori siseauditi üksuse juhi haridusele ja töökogemusele (Leedu) või erialasele sertifikaadile (Läti). Siseauditi alaseid teadmisi levitavad enamikes riikides IIA kohalikud allüksused - korraldavad erialaseid koolitusi ning edendavad parimate praktikate levitamist.

V. Regulaatiivsete võimaluste mõjude eelanalüüs ja mõju olulisus.

11. Kavandatavad muudatused ja nende mõjud

11.1. Kavandatav muudatus - 1

- lõpetatakse nõue, et avalikus sektoris iseseisvalt siseaudiitori kutsetegevusega tegelev siseaudiitori aruandeid allkirjastav isik peab omama mingit siseaudiitori kutset (§ 75.)
- lõpetatakse avaliku sektori siseaudiitori kutsetaseme (§ 6) omistamine

NB! Olemasolevad siseaudiitori kutsed ja -tasemed jäävad nõuete täitmisel kehtima.

11.1.1. Muudatusega kaasnev mõju sihtrühmadele valdkondade kaupa:

Muudatusest võivad saada mõjutatud järgmised sihtrühmad:

- 1) Siseaudiitori kutset juba omavad siseaudiitorina töötavad isikud: kokku ligikaudu 150² inimest.
- 2) Avaliku sektori asutused: kokku ligikaudu 270³ - enamikes neist on siseaudit kas vabatahtlik (nõukogu otsustab) või ministeeriumi haldusala üleselt tsentraalne.
- 3) 79 kohaliku omavalitsust, sh 15 linna ja 64 valda – palgaline siseaudiitor töötab vaid vähestes.
- 4) Siseauditi teenust pakuvad isikud - 10 - 20 audiitorbürood⁴ ja mõned lepingu alusel siseaudiitori teenust pakuvad spetsialistid.

11.1.2. Avalduva mõju kirjeldus sihtrühmadele ja järelalus olulisuse kohta:

- 1) Siseaudiitorina töötavad kehtiva kutsega isikud, kes on kutsetaseme nõuet seni argumendina kasutanud, võivad (nt. konfliktide tekkimisel) kergemini kaotada töökoha. Siseaudiitori kompetentsi väärtustavas organisatsioonis peaks avaliku sektori siseaudiitori kutse olema erialasele tööle kandideerimisel eeliseks.
- 2) Väljapakutud muudatuse mõjul võib veidi vähendada kulu riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse palgafondile, kuna kehtiva siseaudiitori kutsega inimesel võib olla ootus kõrgemale tasule. Kutse säilitamiseks tuleb läbida erialaseid täienduskoolitusi 20-40 tundi aastas. Siiski tuleb ju ka siseaudiitori tööd tegevale erialase kutseta isikule palka maksta ja teda koolitada, pädev töötaja väärib kohast tasustamist. Positiivsena võib välja tuua selle, et võib olla lihtsam leida töötajat siseaudiitori tööd tegema, samas on kutseta siseaudiitori erialane kompetents ebaselgem.
- 3) Kohalikele omavalitsustele see muudatus märkimisväärset mõju ei oma, kuivõrd enamikes neis praegu siseaudiitoreid ei tööta.
- 4) Audiitorbürood on huvitatud oma teenuse kvaliteedi tõestamisest, seega on vähemasti siseauditi teenust osutava meeskonna juhiks pigem kehtiva siseaudiitori kutsega töötaja.

Kokkuvõttes võib kõikide sihtrühmade puhul muudatuse variandi 1 mõju ulatust ning sagedust hinnata väheseks ja mõju tervikuna ebaoluliseks, mistõttu ei ole vaja seda ulatuslikumalt analüüsida.

² Audiitortegevuse registri ja ESAÜ liikmelisuse andmed

³ Rahandusministeeriumi andmed

⁴ Audiitorkogu andmebaas

11.2. Kavandatav muudatus –2

- **avalikus sektoris iseseisvalt siseaudiitori kutsetegevusega tegelevalt ja siseaudiitori aruandeid allkirjastavalt isikult nõutakse** (üleminekuaja möödumisel) **atesteeritud siseaudiitori kutset** (§ 74.)
- lõpetatakse avaliku sektori siseaudiitori kutsetaseme (§ 6) omistamine

NB! Olemasolevad siseaudiitori kutsed ja -tasemed jäävad nõuete täitmisel kehtima.

11.2.1. Muudatusega kaasnev mõju sihtrühmadele valdkondade kaupa

Muudatus mõjutab järgmisi sihtrühmi:

- 1) Siseaudiitorina töötavad atesteeritud siseaudiitori kutset juba omavad isikud: kokku ligikaudu 60 - 70⁵ inimest.
- 2) Avaliku sektori organisatsioonid, eelkõige ministeeriumid, suured sihtasutused ning riigi äriettevõtted: kokku ligikaudu 50⁶, ja 79 kohalikku omavalitsust, sh 15 linna ja 64 valda.
- 3) Atesteeritud siseaudiitori kutset taotlevad isikud.
- 4) Siseauditi teenust pakkuvad audiitoribürood ja lepingu alusel siseaudiitori teenust pakkuvad spetsialistid.

11.2.2. Avalduva mõju kirjeldus sihtrühmadele ja järeldus olulisuse kohta:

- 1) Siseaudiitorina töötavatele atesteeritud siseaudiitori kutset juba omavatele isikutele täiendavat mõju ei teki - olemasolevad kutsed kehtivad ja jätkuvad senised kohustused:
  - ✓ IIA sertifikaadi (CIA) kehtivuse jätkumiseks tuleb kord aastas esitada IIA-le tasuline (a' 30-50 USD) aruanne nõutud tingimuste (CPE-tunnid) täitmise kohta. Aruande tõesust kontrollib IIA valimipõhiselt. Kontrollimisel tuleb IIA-le esitada vajalikud tõendusmaterjalid (võib mõningaid kulusid kaasa tuua). Tõenäosus valimisse sattuda ~ 20%. Täiendusõpet (CPE) tuleb aasta jooksul läbida vähemalt 40 tundi.
  - ✓ Eesti atesteeritud siseaudiitori kutse säilitamiseks tuleb 1x aastas esitada ATR-is tegevusaruanne, sh info kohustusliku arvu (40 tundi aastas) täiendusõppe tundide läbimise kohta.

Suurenev nõudlus atesteeritud siseaudiitorite järele võib avardada võimalusi leida eriilmelist tööd ning toetada palgasoovi.

- 2) Avaliku sektori organisatsioonid:

Kavandatav muudatus omab mõningast mõju riigieelarvele, suurendades kulutusi avaliku sektori siseauditile – kohustus omada organisatsiooni siseauditi meeskonnas vähemalt ühte atesteeritud siseaudiitori kutsega töötajat toob kaasa ühe inimese pisut kõrgema koolitus- (kohustuslik 40 tundi aastas) ja palgakulu:

- ✓ [Rahandusministeeriumi andmetel](#) oli seisuga 01.04.2022 riigisektori siseaudiitorite põhipalk enamasti alla 2500 EUR. Suurem (kuni 3700 EUR) oli siseauditi juhtide ja juhtivaudiitorite põhipalk.
- ✓ Eestis kättesaadavad palgauuringud ([Fontes](#), [Palgainfo](#)) ei erista erialasest sertifikaadist tulenevaid palgaerinevusi - mõjuritena nähakse haridust, töö asukohta, tööstaaži ning töötaja sugu ja vanust.

⁵ Audiitortegevuse registri ja ESAÜ liikmelisuse andmed

⁶ [Rahandusministeeriumi koduleht](#)

- ✓ [Statistikaameti analüüsis](#) on siseaudiitorid lülitatud gruppi juhtimis- ja organisatsioonianalüütikud, seega pole siseaudiitorite töötasu võimalik tuvastada. Andmetest paistab, et nimetatud grupi töötaja keskmine brutotasu Harjumaal oli meestel 2752 ja naistel 2584 EUR.
- ✓ Portaali CV-online [palgauuringu](#) kohaselt on näiteks finantssektori kogenud keskealise meessoost siseaudiitori keskmine brutopalk Harjumaal ca 2400 EUR. Lätis on selle uuringu kohaselt analoogse siseaudiitori brutopalk 2120 EUR, Leedus 1748 EUR ja Soomes 6363 EUR.

Kui palgata meeskonda üks atesteeritud siseaudiitor suurima palgatõusuga ($3700 - 2500 = 1200$ EUR), siis võib ühe organisatsiooni tööjõukulu suureneeda aastas ligikaudu 26 000 EUR ja kogu avaliku sektori kulu siseauditile (töötasu ja koolitused) hinnanguliselt kuni 2 miljonit EUR.

Rahandusministeeriumi palgaandmete kohaselt sõltub põhipalga suurus pigem ametipositsioonist, mitte sertifikaatide olemasolust, seega on nii suur kulu nii asutuse kui riigieelarvele pigem hüpoteetiline.

Positiivse mõjuna saab siseauditi meeskonnas tagatud tunnustatud erialane kompetents. Küll võivad tekkida raskused nõutud kutsega töötaja leidmisel, sest valdkonda sisenejaid pole praegu palju: [OSKA hinnangul](#) on uute siseaudiitorite vajadus max 5-10 inimest aastas. Rahandusministeeriumilt on CIA-sertifikaadi tunnustamist taotlenud keskmiselt 1-3 inimest aastas. Siiski võib loota mõju haridusele - kavandatav nõue võib innustada suuremat arvu noori omandama hariduslikult nõudlikku atesteeritud siseaudiitori kutset.

3) Atesteeritud siseaudiitori kutset taotlevad isikud:

Kavandatav nõue toob kaasa ühekordse märgatava rahandusliku mõju konkreetsele atesteeritud siseaudiitori kutset taotlevale isikule:

- ✓ CIA sertifikaadi omandamine IIA eksamisüsteemis maksab ligikaudu 1000 - 1500 USD inimese kohta:
  - o eksamile registreerumine (sõltuvalt IIA liikmelisusest) 115 ~ 230 USD
  - o eksamil on 3 osa, iga osa sooritamine maksab: 265 ~ 425 USD
  - o iga eksami kordamine maksab sama palju
- ✓ Õppematerjale⁷ on [turul](#) nii hinnalt kui sisult väga erinevaid: 400 ~ 2400 EUR
- ✓ Iga-aastane aruandlus sertifikaadi säilitamiseks: 30 ~ 50 USD
- ✓ Täiendusõppe tunde on vaja koguda igal aastal 40. Sobiva koolituse tunnihind (EUR): 35 (kohalik) ~ 125 (välismaine)
- ✓ CIA eksamit ei ole võimalik sooritada eesti keeles. Tuntumatest keeltest on valikus nt inglise, saksa, hispaania, vene, hiina.

Samas võib omandatud CIA sertifikaat ja atesteeritud siseaudiitori kutse luua isikule mõningase eelise töökoha valikul ning palgaläbirääkimistel.

4) Siseauditi teenust pakkuvad isikud - Avaliku sektori 14-le organisatsioonile pakuvad täna siseaudiitori teenust peamiselt suuremad audiitorbürood (KPMG, PWC, Grant Thornton). Mitmes neist on siseauditi teenuse osutajaiks ka praegu atesteeritud siseaudiitorid.

Ülaltoodu põhjal saab väita, et kuigi kavandatavast muudatusest (variant 2) tekkida võib rahaline mõju nii avalikule sektorile (=riigieelarvele) kui ka atesteeritud siseaudiitori kutset taotlevale üksikisikule on märgatav, siis kogu riigi vaates on sihtrühma suurus ja sellele tekkiva mõju ulatus ja sagedus väikesed, soovimatuid kõrvalmõjusid VTK koostajate hinnangul ei kaasne.

⁷ Praktikas on võimalik asi iseseisvalt üsna selgeks saada ka ammu aegunud õpikute abil – ei maksnud midagi ja oli moodsatest õpivahenditest isegi tõhusam (isiklik kogemus).

11.3. Kavandatud muudatus –3

- olemasolevate eksamimoodulite baasil sisustatakse Eesti avalikule sektorile oma siseaudiitori kutse – see omistatakse edaspidi isikule, kes sooritab edukalt uuendatud kutseeksami [siseaudiitori standardite alamosa (SAS) + riigi- ja haldusõiguse alamosa (RHÕ) + valik vandeaudiitori eksami alamosadest (nt. juhtimine, riskihaldus, infotehnoloogia)] .
- seadusemuudatuse jõustumisest kahe aasta jooksul on võimalik kehtivat CGAP-i sertifikaati lasta tunnustada ning RHÕ mooduli eksami sooritamisel taotleda avaliku sektori üksuse siseaudiitori kutsetaset.

NB! Olemasolevad siseaudiitori kutsed ja -tasemed jäävad nõuete täitmisel kehtima.

11.3.1. Muudatusega kaasnev mõju sihtrühmadele valdkondade kaupa

Muudatus mõjutab järgmisi sihtrühmi:

- 1) Rahandusministeerium
- 2) Avaliku sektori siseaudiitori kutset juba omavad isikud: ligikaudu 80 isikut
- 3) Avaliku sektori siseaudiitori kutset taotlevad isikud.

11.3.2. Avalduva mõju kirjeldus sihtrühmadele ja järeldus olulisuse kohta:

- 1) Rahandusministeerium:

AudS § 123 lg 1 punkti 7 kohaselt on RaM ülesanne siseaudiitori kutse või avaliku sektori siseaudiitori kutsetaseme andmise, andmisest keeldumise ja äravõtmise otsustamine. Kutseeksami korra kohaselt korraldab Rahandusministeerium audiitortegevuse seaduse § 34 lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud kutseeksami siseaudiitori eriosa alamosa, selle võtab vastu Rahandusministeeriumi poolt tsiviilõigusliku lepingu alusel volitatud isik. Käesoleval ajal viib eksamit läbi ning hindab Audiitortegevuse Järelevalve Nõukogu poolt määratud [eksamikomisjon](#).

Mullune kulu kogu audiitortegevuse registri ülalpidamisele oli ümmarguselt 123 000 EUR, sh Rahandusministeeriumi arendustele ligemale 31 000 EUR. Olemasolevate eksamimoodulite (SAS; RHÕ) arendamise, ajakohasena hoidmise ja haldamise osa pole nendes kuludes eraldi arvestatud, kuid proportsioonist (vandeaudiitor vs siseaudiitor) lähtudes on selle suurus hinnanguliselt 4 000 – 5 000 EUR.

Eksamimoodulid (sh. eksamiküsimused) on olemas. Vajadusel nende uuendamisel/lisamisel võib ühe küsimuse maksumuseks kujuneda 50 – 100 EUR. Kuivõrd SAS-moodulis käsitletavat siseauditi standardid on seni olnud suhteliselt stabiilsed, siis vajab aastas uuendamist hinnanguliselt keskmiselt 10-20 küsimust (kulu seega 500 – 2000 EUR).

Eksamite vastuvõtmisel täiendavaid kulusid ei tohiks tekkida – nii eksamikomisjon kui ka ATP-d teenindav personal on ka praegu positsioonidel ning tasustatud.

Kokkuvõttes võib täiendav kulu kohaliku avaliku sektori siseaudiitori kutse omistamise võimaluse loomiseks olla hinnanguliselt kõige rohkem 10 000 EUR aastas.

- 2) Avaliku sektori siseaudiitori kutset juba omavad isikud:

Täiendav mõju puudub - olemasolevad kutsed kehtivad seniste kohustuste jätkuval täitmisel: igal aastal tuleb läbida vähemalt 20 tundi erialast täiendusõpet ja esitada ATR-is siseaudiitori tegevusaruanne.

- 3) Avaliku sektori siseaudiitori kutset taotlevad isikud:

Ühekordne rahanduslik mõju konkreetsele isikule on hetkel 230.- EUR (sh eksamitasu: SAS-moodul 150.- ja RHÕ 80.-). Positiivsena tuleb märkida, et eksamit saab sooritada sobival ajal eesti keeles ning omandatav kutse võib luua mõningase eelise palgaläbirääkimistel.

Kokkuvõttes võib kavandatava muudatuse kolmanda variandi mõju ulatust ja sagedust kõikidele sihtrühmadele hinnata väheks ja mõju tervikuna ebaoluliseks, seega ulatuslikum analüüs ei ole vajalik.

12. Muudatuste koondmõju ettevõtete ja/või kodanike halduskoormusele

Muudatuste koondmõju ettevõtete ja/või kodanike halduskoormusele:

Kavandatav muudatus	Kodanikud	Ettevõtted
- 1 kaob igasugune kutse nõue	kohustusliku kutsenõude kadu võib hõlbustada tülkast (= nõudlikust) siseaudiitorist vabanemist	siseauditit omavale ettevõttele mõju puudub - sellised ettevõtted on valdavalt hargmaiste kontsernide kohalikud üksused, kus siseaudit on sageli keskselt juhitud. Nõudlus kohaliku kutsega personali järele pole kuigi suur ja seadusemuudatuse tõttu see ei muutu.
-2 avalikus sektoris peab siseaudiitori aruande allkirjastajal olema atesteeritud siseaudiitori kutse	<ul style="list-style-type: none"> oluline väljaminek atesteeritud siseaudiitori kutse omandamiseks avaram valik eriilmelisi töökohti erinevates majandussektorites senisel avaliku sektori siseaudiitoril võib tekkida oht saada vallandatud soovimatusel/ raskusel nõutud atesteeritud siseaudiitori kutset omandada 	
-3 luuakse kohalik avaliku sektori siseaudiitori kutse	siseriiklik eksam võib innustada noori valdkonda sisenejaid eesmärgiga leida töö avalikus sektoris	

13. Muudatuste rakendamisega seotud riigi ja kohaliku omavalitsuse eeldatavad kulud ja tulud

Kavandatav muudatus	Avalik sektor, sh kohalikud omavalitsused
- 1 avalikus sektoris iseseisvalt siseaudiitori kutsetegevusega tegelev siseaudiitori aruandeid allkirjastav isik ei pea enam omama siseaudiitori kutset	Muudatuse rakendamisega ei kaasne riigile ega omavalitsustele täiendavaid kulusi.

<p>-2</p> <p>avalikus sektoris iseseisvalt siseaudiitori kutsetegevusega tegelevalt siseaudiitori aruandeid allkirjastavalt isikult nõutakse (üleminekuaja möödumisel) atesteeritud siseaudiitori kutset</p>	<p>Võib suurendada kulu avaliku sektori siseauditile – kohustus omada asutuse siseauditi üksuses vähemalt üht atesteeritud siseaudiitori kutsega töötajat võib tuua kaasa ühe inimese pisut kõrgema palga- ja koolituskulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> kui palgata üks atesteeritud siseaudiitor suurima palgatõusuga (3700 – 2500 = 1200 EUR kuus), siis suureneb organisatsiooni tööjõu brutokulu aastas ca 26 000 EUR. RaM palgaandmete kohaselt sõltub põhipalga suurus pigem ametikohast, mitte sertifikaatide olemasolust, seega on nii suur kulu asutuse eelarvele pigem hüpoteetiline. <p>Avaliku (sh. riigi-) sektori asutusteks, milles kehtivate seaduste kohaselt peab siseaudit olema korraldatud, on ministeeriumid, sihtasutused, riigi äriettevõtted jne. Kuna siseauditi sisseseadmine sõltub mitmel puhul kas organisatsiooni majandusnäitajatest või nõukogu otsusest ja organisatsioon võib siseauditi teenust ka hoopis sisse osta, siis võib vajalik atesteeritud siseaudiitorite arv aastati suuresti muutuda. Käesolevas mõjuhinnangus pole neid avaliku sektori organisatsioone, kus siseaudiitori asemel on sisekontrollör või sisekontrolli osakond/büroo/teenistus. Siseaudiitor ja/või siseauditi üksus tegutses 2022. aastal 14-s riigiasutuses (sh 11 ministeeriumis) ning 22-s muus avaliku sektori organisatsioonis. Sama arvu siseauditi üksuste püsimisel võib kulu riigieelarvele suureneda kuni poolteist miljonit EUR.</p> <ul style="list-style-type: none"> Atesteeritud siseaudiitori koolituskulud 40 tundi aastas (võrreldes avaliku sektori siseaudiitori 20 tunniga aastas) võivad asutuse muude töötajatega võrreldes olla proportsioonist väljas – spetsiifilised finantsvaldkonna koolitused on turul tüüpiliselt ühed kallimad: võib tekkida surve riigieelarvele kuni 300 tuhat EUR. <p>Praktikas on võimalusi nõutud tunnid ka tasuta täis saada – organisatsiooni sisekoolitused ja teiste siseaudiitorite koolitamine (lektor kogub kolmekordse arvu tunde), IIA webinarid ja erinevad online kursused jms.</p>
<p>-3</p> <p>olemasolevate eksamimoodulite baasil sisustatakse Eesti oma avaliku sektori siseaudiitori kutse</p>	<p>Eksamimoodulid ja -küsimused on olemas, nende lisamise/uuendamise kulu võib aastas olla kuni 2000 EUR.</p> <p>Eksamite vastuvõtmisel riigile täiendavaid kulusid et teki – nii eksamikomisjon kui ka ATP-d teenindav personal on ka praegu ametis ning tasustatud.</p> <p>Kokkuvõttes võib täiendav kulu kohaliku avaliku sektori siseaudiitori kutse omistamiseks olla mitte rohkem kui 10 tuhat EUR aastas.</p>

14. Edasine mõjude analüüs

Mõjude eelanalüüsi kohaselt ei too ükski variant kavandatavast seadusemuudatusest kaasa olulist mõju sihtrühmadele. Seega pole põhjalikuma mõjude analüüsi koostamine põhjendatud.

VI. Kavandatav õiguslik regulatsioon ja selle väljatöötamise tegevuskava

15. Valitav lahendus			
Alternatiivsete lahenduste võrdlus:			
Muudatus	Põhiline muudatus	Põhjendus - üldmõju	Eelistus
1	avalikus sektoris iseseisvalt siseaudiitori kutsetegevusega tegelev siseaudiitori aruandeid allkirjastav isik ei pea enam omama siseaudiitori kutset	<ul style="list-style-type: none"> lõdvendab nõudeid avaliku sektori siseauditile; võib vähendada avaliku sektori siseauditi mõjukust ja kvaliteeti 	2

2	avalikus sektoris iseseisvalt siseaudiitori kutsetegevusega tegelev siseaudiitori aruandeid allkirjastav isik peab üleminekuajaperioodi lõppemise järgselt omama atesteeritud siseaudiitori kutset	1. loob eeldused tugevale siseauditile avalikus sektoris 2. nõuab kutse omandamiseks ja säilitamiseks nii aega, tahtmist kui ka raha 3. võib tekitada vastuseisu täna sellistes ametites töötavatele isikutel 4. võib suurendada avaliku sektori kulutusi personalile ümmarguselt kuni 2 000 000 EUR aastas	3
3	olemasolevate eksamimoodulite ja alajaotuste baasil kujundatakse Eestile oma avaliku sektori siseaudiitori kutse	✓ avaliku sektori organisatsioonidele ja praegu avalikus sektoris siseaudiitorina töötavatele inimestele muudatusi pole - nõuded siseaudiitori kutsetegevusele (AudS § 75) jäävad samaks ✓ lisanduv koormus riigieelarvele kohaliku avaliku sektori siseaudiitori kutse omistamise võimaluse loomiseks kuni 10 000 EUR aastas	1

15.1. Töötatakse välja uus tervikseadus		15.2. Muudatused tehakse senise seaduse struktuuris	X
15.3 Selgitus	<p>Siseauditeerimist puudutav osa audiitortegevuse seaduses on suhteliselt väike - valdav osa seadusest käsitleb vandeaudiitorite tegevust, mida antud muudatus ei puuduta.</p> <p>Kavandatavaid muudatusi pole sedavõrd palju ega ole need ka nõnda põhimõttelised, et tekiks vajadus töötada välja uus tervikseadus.</p>		
16. Puudutatud ja muudetavad õigusaktid			
<p>I. Siseaudiitori kutsetegevuse standardite kehtestamine</p> <p>II. Täidesaatva riigivõimu asutuse siseauditeerimise üldeeskiri</p> <p>III. Kutseeksami kord</p> <p>IV. Arvestusala eksperdi kutseeksami programm</p> <p>V. Audiitortegevuse registri asutamine ja registri pidamise põhimäärus</p> <p>VI. Siseaudiitori tegevusaruande vormi ning selle koostamise ja esitamise korra kehtestamine</p> <p>VII. Vandeaudiitori või tunnustatud siseaudiitori juhendamisel praktiseerimise ning kutsealal tegutsemise tõendamise kord</p>			
17. Edasine kaasamise plaan – keda, millal ja kuidas kaasatakse			
<p>Seaduseelnõu väljatöötamisse kaasatakse konsultatsioonideks järgmised huvitatud osapooled:</p> <p>a) ministeeriumid - september - oktoober 2022</p> <p>b) Eesti Siseaudiitorite Ühing (ESAÜ) - september - oktoober 2022</p> <p>c) avaliku sektori organisatsioonid - september - oktoober 2022</p>			
18. Põhjaliku mõjuanalüüsi toimumise aeg			

Mõjude eelanalüüsi kohaselt ei too ükski variant kavandatavast seadusemuudatusest kaasa olulist mõju sihtrühmadele. Seetõttu edasist mõjuanalüüsi ei planeerita. Uute teemade või muudatuste lisandudes teostatakse vajalik mõjuanalüüs eelnõu koostamise käigus.

19. Eeldatav kontseptsiooni (HÕNTE § 1 lg 3) valmimise ja kooskõlastamisele saatmise aeg (kui järgmise sammuna koostatakse eelnõu kontseptsioon)	Kontseptsiooni ei koostata
20. Eeldatav eelnõu avaliku konsultatsiooni ja kooskõlastamise aeg	november 2022
21. Õigusakti eeldatav jõustumise aeg	juuli 2023
22. Vastutavate ametnike nimed ja kontaktandmed	RTPO nõunik Ellen Kass ellen.kass@fin.ee RTPO jurist Triin Kivimaa triin.kivimaa@fin.ee